USNESENÍ

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Jany Knotkové a soudců JUDr. Kateřiny Kodetové a Mgr. Zdeňka Váni ve věci

oprávněné: **Český inkasní kapitál a. s.**, IČO 276 46 751
sídlem Václavské náměstí 808/66, Praha 1
zastoupená advokátem JUDr. Romanem Majerem,
sídlem Vyskočilova 1326/5, Praha 4

proti
povinnému: **T. R.,** narozen xxx
bytem xxx

pro 204.887,789 Kč s příslušenstvím

o odvolání oprávněné proti usnesení soudního exekutora JUDr. Marcela Smékala, Exekutorský úřad Praha – východ, ze dne 5. září 2024 č. j. 081 EX 04312/24-010

takto:

Usnesení soudního exekutora se ruší a věc se mu vrací k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

1. Napadeným usnesením soudní exekutor návrh oprávněné na nařízení exekuce ze dne 1. 8. 2024 zamítl (výrok I.), oprávněné pak uložil povinnost na účet exekutora zaplatit odměnu ve výši 605 Kč a náhradu ve výši 242 Kč do tří dnů od právní moci usnesení (výrok II.), a rozhodl, že žádnému z účastníků se náklady této fáze řízení nepřiznávají (výrok III.).

2. Soudní exekutor takto rozhodl za užití § 43a odst. 6 exekučního řádu (dále jen e. ř.) na základě pokynu exekučního soudu. Ten dovodil, že se v dané věci jedná o návrh šikanózní podaný v rozporu s dobrými mravy. Je tomu tak proto, že vymáhaná pohledávka byla již vymáhána v exekučním řízení vedeném u exekučního soudu pod sp. zn. 14 EXE 1861/2010 a u soudního exekutora pod sp. zn. 081 EX xxx/10-422, po marném uplynutí dvanáctileté lhůty byla exekuce za užití § 55 odst. 7 a odst. 11 e. ř. usnesením exekutora JUDr. Marcela Smékala ze dne 21. 6. 2024 č. j. 081 EX xxx/11-479 zastavena. Dle exekučního soudu exekuční návrh představuje opětovné roztočení exekuční spirály a popírá úmysl zákonodárce zastavit tzv. marné (bezvýsledné) exekuce. Odkázal přitom na důvodovou zprávu k zákonu č. 214/2022 Sb.

3. Proti tomuto usnesení podala obsáhlé odvolání oprávněná. Namítala, že předchozí exekuce byla zastavena nikoliv pro nemajetnost podle § 268 odst. 1 písm. e/ o. s. ř., nýbrž pro bezvýslednost dle § 55 odst. 7 až 11 e. ř. V takovém případě ale u bezvýsledné exekuce platí, že exekuční návrh lze za užití § 90 odst. 3 e. ř. podat znovu, podmínkou je pouze složení zálohy. Neobstojí tak argumentace exekučního soudu, dle níž je vymáhání pohledávky zneužitím práva, a to již proto, že věřitel danou pohledávku vymáhá od roku 2009, investoval do daného procesu nemalé prostředky (mimosoudní vymáhání, úkony nalézacího řízení, soudní poplatky, úkony exekučního řízení atd.) a je nucen v důsledku změny zákona investovat prostředky další. Stejně jako práva dlužníka by měla být chráněna i práva věřitele. Oprávněná dále uvedla, že důvodně vymáhá nejen znovu původní pohledávku, ale i nově náklady exekuce, které vznikly při rozhodnutí o zastavení exekuce pro bezvýslednost. V řízení odkazovala jednak na 2 rozhodnutí krajských soudů, které nárok na náklady exekuce dovodily, a dále na jedno rozhodnutí okresního soudu, který dovodil i zákonnost podání opětovného návrhu na exekuci po jejím zastavení pro bezvýslednost. Navrhla, aby odvolací soud napadené usnesení zrušil a aby byl soudní exekutor pověřen provedením exekuce.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

4. Odvolací soud přezkoumal z podnětu podaného odvolání napadené usnesení soudního exekutora včetně řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212, § 212a odst. 6 o. s. ř.), aniž za tím účelem nařizoval jednání (§ 254 odst. 8 o. s. ř.).

5. Zjevně neobstojí závěr exekučního soudu, který, jak mu ukládá § 43a odst. 6 e. ř., akceptoval i soudní exekutor, že nově podaný exekuční návrh je šikanózním výkonem práva.

6. Ustanovení § 55 odst. 7 až § 55 odst. 11 e. ř. byla vložena do exekučního řádu zákonem č. 286/2021 Sb., tento zákon zároveň s účinností od 1. 1. 2022 vložil do § 90 odst. 3 e. ř. další větu, dle níž „je-li exekuce vedena pro pohledávku, při jejímž vymáhání již byla jednou exekuce zastavena, nebo k vymožení nákladů řízení z exekuce, která byla zastavena a náklady řízení nebyly zaplaceny, požádá exekutor oprávněného o přiměřenou zálohu na náklady exekuce“. Zákon, kterým byla založena možnost zastavit exekuce pro jejich bezvýslednost, tedy s možností opětovného návrhu počítá. I proto neobstojí argumentace exekučního soudu důvodovou zprávou k zák. č. 214/2022 Sb., tedy důvodovou zprávou k jinému zákonu, než který zavedl možnost zastavit exekuce pro bezvýslednost.

7. Exekuční soud nicméně ve svém pokynu k zamítnutí návrhu správně poukazuje na to, že snaha vyřešit zejména vícečetné dlouhodobě nedobytné exekuce je rovněž ratio legis zák. č. 286/2021 Sb. a rovněž i zák. č. 214/2022 Sb., který úpravu dále zpřesnil. V případě vícečetných a bezvýsledných exekucí se podle odvolacího soudu jednalo o vážný společensko-ekonomický problém a nadále stále jedná. V takových exekucích jsou podle oficiálních údajů stovky tisíc lidí, tito lidé jsou hlášeni k trvalému pobytu mimo své skutečné bydliště, a i pracovní činnost vykonávají v tzv. „šedé zóně“. Úprava zavádějící možnost zastavit exekuce pro bezvýslednost tedy měla za cíl řešit nejen problémy konkrétních lidí, ale pro svůj rozsah i problém společensko-ekonomický.

8. Právní úprava bezvýsledných exekucí ovšem řeší, a bylo to i úmyslem zákonodárce (viz důvodová zpráva zák. č. 286/2021 Sb.), i problém hospodárnosti a efektivity fungování exekučních úřadů, když dlouholeté bezvýsledné exekuce tyto parametry fungování nepochybně snižovaly. Přitom je smyslem a účelem exekučního řízení rychlé a účelné provedení exekuce (§ 46 odst. 1 e. ř.), nikoli její nepřiměřeně dlouhé marné vedení.

9. Proto neplatí, že po zastavení marné exekuce může oprávněný v řádu dní (jako v této věci) podat (bez dalšího) nový návrh na exekuci pouze s jediným rozdílem, že je hned povinen zaplatit zálohu. Takový postup by neřešil problém efektivity fungování exekutorských úřadů a byl by tak i dle odvolacího soudu v rozporu se smyslem a účelem exekučního zákona ohledně zastavování marných exekucí.

10. Otázkou správného postupu oprávněných a státních orgánů v případě nového návrhu po zastavení exekuce pro bezvýslednost se zabývala i jurisprudence (strana 436 Komentáře k Exekučnímu řádu, Karel Svoboda a kol., C.H.Beck 2022). Odvolací soud jejich závěry považuje za smysluplné a v soudní praxi aplikovatelné.

11. Lze z nich dovodit, že v případě předchozího zastavení marných exekucí lze vycházet z toho, že se u zastavení exekuce pro bezvýslednost (jehož důvodem je dlouholetá neexistence postižitelného majetku povinného), shodně jako v případě zastavení exekuce pro nemajetnost podle § 268 odst. 1 písm. e/ o. s. ř., jedná o rozhodnutí konečné, a to pro situaci, kdy se při novém návrhu majetková situace povinného nezmění. V takovém případě je namístě při novém návrhu exekuční řízení podle § 159a odst. 4 o. s. ř. zastavit pro překážku věci rozsouzené. Jestliže tedy oprávněný podá nový exekuční návrh, v němž se domáhá uspokojení práva na zaplacení peněz z exekučního titulu, ohledně něhož už dříve došlo k pravomocnému zastavení exekuce podle § 55 odst. 7 až 13 e. ř., aniž by tvrdil a osvědčil nové okolnosti, pro které by nová exekuce mohla být vedena úspěšně, exekutor jej poučí o jeho povinnosti takové okolnosti tvrdit a osvědčit (§ 5 o. s. ř.). Jestliže oprávněný je ve lhůtě nedoplní a neosvědčí, dojde k zastavení řízení o takovém novém exekučním návrhu „pro totéž“ (§ 159a odst. 4 o. s. ř.). Mezi takové nové skutečnosti nepatří samo o sobě jen

tvrzení o tom, že od předchozí neúspěšné exekuce uplynula delší doba, není-li toto odůvodnění doplněno o konkrétní okolnosti, pro které je racionální uzavřít, že exekuce tentokrát neskončí bezvýsledně. (Exekuční řád, 1. vydání, 2022 , s. 407-475, obdobně také Komentář Wolters Kluwer, ASPI, k § 55 e. ř.).

12. Pokud by ale povinný měl nově majetek postižitelný exekucí, lze na základě nového návrhu exekuci pro stejnou pohledávku (jakož i pro náklady oprávněného při zastavení předchozí marné exekuce, které svou povahou představují příslušenství původní vymáhané pohledávky podle § 513 o. z.) vést nejen v případě předchozího zastavení exekuce podle § 268 odst. 1 písm. e/ o. s. ř., ale i v případě zastavení marné exekuce podle § 55 odst. 7 a 11 e. ř.

13. Toto řešení považuje odvolací soud za vyvážené, neboť jednak řeší společensko-ekonomickou problematiku dlouholetých marných vícečetných exekucí a hospodárného fungování exekučních úřadů, a zároveň představuje ochranu zájmů oprávněného na vymáhání dlouhodobě nedobytných pohledávek.

14. Odvolací soud uzavírá, že soudní exekutor, vázán nesprávným závěrem exekučního soudu, exekuční návrh zamítl, aniž byla předtím oprávněná exekutorem vyzvána, aby tvrdila a osvědčila existenci určitého postižitelného majetku povinného.

15. Odvolací soud proto z těchto důvodů napadené usnesení dle § 219a odst. 1 písm. a/ o. s. ř. zrušil a dle § 221 odst. 1 písm. a/ o. s. ř. věc vrátil soudnímu exekutorovi k dalšímu řízení.

16. V dalším řízení bude na soudním exekutorovi, aby oprávněnou sám vyzval k doplnění údajů o existenci majetku povinného ve stanovené lhůtě (§ 55b odst. 1 e. ř.) a aby po uplynutí této lhůty znovu věc předložil exekučnímu soudu se žádostí o pověření a nařízení exekuce (§ 43a e. ř.).

Poučení:

Proti tomto usnesení není dovolání přípustné.

Praha 21. listopadu 2024

JUDr. Jana Knotková v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje S.K.